

NAČINI POVEZOVANJA STAVKOV V BESEDILO

PONOVITEV:

Ta postopek je običajen v znanstvenih in strokovnih besedilih, kjer je enournost sprejemanja vsebine zelo pomembna:

Primer: Sodišča združenega dela imajo ... Pred temi sodišči...

SOPOMENKE ALI SINONIMI:

So besede, ki sicer isto pomenijo, nimajo pa enake tvorne podobe; npr.: dekle - punca, in - pa, lep - krasen, ...

NADPOMENKE (HIPERNIMI) IN PODPOMENKE (HIPONIMI):

To je hierarhična povezava besed. Naprimer: MAČKE proti RIS, LEV, DOMAČA MAČKA,... V tem primeru so mačke hipernim, ostale živali pa hiponimi.

RABA PARAFRAZ KOT NAVEZNIKI:

Veliko se uporablja v publicistiki kot odprava ponovitev nanašalnic, ki so lastna, zalsti zemljepisna imena. Primer: V Egiptu so piramide. V tej deželi ob Nilu so tudi kamele.

PRONOMINALIZACIJA:

To je pozaimljanje, nadomeščanje besede ali besedne zveze z osebnim ali kazalnim zaimkom.

Primer: Takoj je vrgel kosilo psu, a tudi njemu ni bilo všeč. Zato ga je prevrnil.

RELATIVIZACIJA:

To je besedilotvorni postopek samo v tem smislu, da z njo gradimo bolj zgoščene povedi, vendar je enako kot pozaimljenja ne opravimo, če zaradi nje nastopi besedilna nejasnost.

Primer: Pri njej so vsa zrna... Pri tej mešanici so vsa zrna...

NAVEZOVANJE S PRISLOVI:

Navezovanje z zaimenskimi prislovi se od pravega pozaimlajnja loči po tem, da prislov kot naveznik ne izkazuje slovničnega ujemanja z nanašalnico, ki ni beseda ali besedna zveza, ampak smisel celotne povedi.

Primer: Za pol ure se je zleknil na kavč, venadar ni in ni mogel zadremati. Zato je ustal, se okopal in si oblekel belo srajco.

ČASOVNO SOSLEDJE:

Najbolj značilna besedila za to so življenjepisi. Tako je v besedilih, kjer sosledje enot odraža časovno sosledje odsekov v resničnosti. V zavesti pa lahko take enote poljubno predstavljamo. Tu sledimo avtorjevemu toku zavesti, prepuščamo se njegovemu vodenju in svojskemu umetniškemu doživljanju resničnosti.

VZROČNO SOSLEDJE:

Razumevanje dejanskega časovnega zaporedja dogodkov je tukaj le olajšano s slovničnim sredstvom, to je s predpreteklikom, dejansko pa stavka veže v višjo enoto njuno vzročno razmerje: padec v vodo je VZROK, premočenost pa POSLEDICA, torej nekaj, kar je v časovnem smislu lahko le pozneje.